

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozlowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

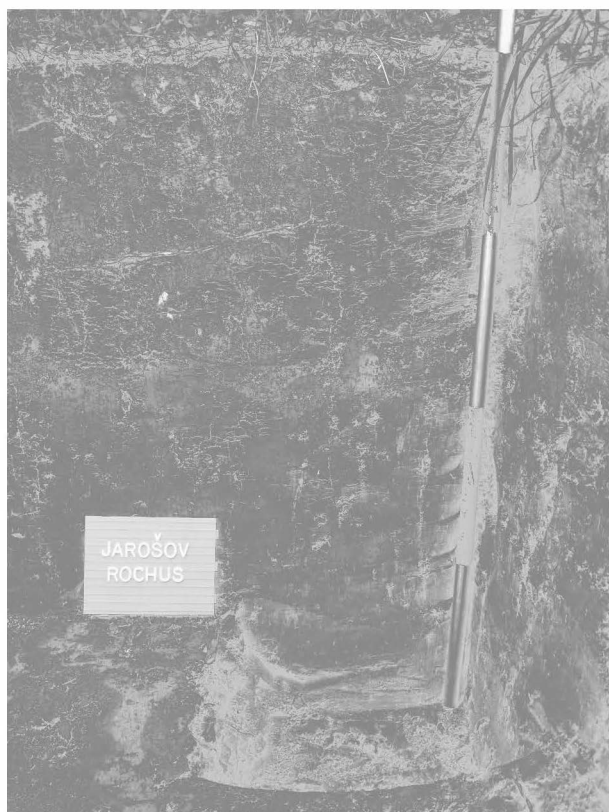
Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 36: Jarošov. Stratigrafie. Fig. 36: Jarošov. Stratigraphy.

ném sousedství místa s povrchovými nálezy). Archeologický výzkum předcházal zamýšleným stavebním aktivitám, případně rekonstrukcím souvisejícím s objektem kaple sv. Rocha (více v kap. Středověk a novověk).

Na sledované ploše byly zachyceny pouze nevápnité světle hnědé svahové sedimenty bez jakéhokoliv náznaku vertikálního členění (obr. 36). V několika sondách byly tyto sedimenty sledovány do hloubky více než 1 m. Nalezen byl pouze jeden artefakt – úštěp z bíle patinovaného eratického silicitu – v hloubce přibližně 0,4 m. Závěrem je možné konstatovat, že v prostoru lokality nebyly zachyceny sedimenty, které by umožnily dochování osteologického materiálu nebo materiálu vhodného k dataci. Ve sledovaném prostoru byla hustota artefaktů nízká, což vylučuje možnost sledovat rozptýl nálezu (vertikální a horizontální) a pokusit se o interpretaci nálezových situací (stopy sídelních struktur nebo druhotně přemístěné artefakty). Pokud nedošlo k poškození lokality v souvislosti se stavbou kaple, jde o okrajovou partii vlastního sídliště, které je situováno o něco východněji.

Výzkum byl realizován za podpory grantového projektu GA AV ČR č. A800010801.

Petr Škrdla, Miroslav Vaškových

Literatura

Škrdla, P. 2005: *The Upper Paleolithic on the Middle Course of the Morava River*. Dolnověstonické studie 13. Brno: AÚ AV ČR.

Summary

An excavation aimed at documenting medieval structures was conducted outside St. Roch Church, located next to a field with surface finds (Škrdla 2005, 151–154, with ref.). A series of trenches were dug in non-calcareous colluvial sediments (Fig. 36) and only one Paleolithic artifact was found at a depth of ca. 0.4 m.

VYŠKOV (K. Ú. VYŠKOV, OKR. VYŠKOV)

„Kopaniny“. Mladý paleolit. Sídliště. Povrchový průzkum.

Na podzim roku 2007 objevil autor tohoto článku novou mladopaleolitickou lokalitu v trati Kopaniny jižně od města Vyškova, na hranicích s katastrem Hlubočan asi 1 km severně od osady Terešov. Souřadnice místa je: x–568113, y–1157615 (S-JTSK). Lokalita se nachází na západních svazích Litenčické pahorkatiny v nadmořské výšce 351 m s výhledem do Vyškovské brány a na lokality v okolí Drnovic objevené M. Daňkem na východních svazích Dražanské vrchoviny (Svoboda 1994). K objevení lokality došlo na základě predikčního modelu výskytu mladopaleolitických lokalit na Vyškovsku, který vypracoval autor zprávy ve své oborové práci z archeologie (Mlejnek 2006, 65, příloha 7).

Jedná se bohužel o poměrně chudou lokalitu. Během čtyř povrchových průzkumů, které zde proběhly v letech 2007–2008, bylo nalezeno pouze patnáct kusů štěpané industrie, z nichž 3 nejsou patinované, paleolitického stáří je tedy zřejmě jen 12 artefaktů. Surovinové spektrum je poměrně pestré, pět artefaktů je ze silicitů z glacienních sedimentů (dva jsou přepálené), dva kusy z rohovce typu Troubky-Zdislavice, jeden kus z rohovce typu Krumlovský les, dva artefakty byly vyrobeny z blíže neurčitelných lokálních rohovců a v případě jednoho přepáleného zlomku není možné surovinu určit. Z technologického hlediska se jedná o jeden zlomek drobné čepele, pět úštěpů a šest kusů neurčitelných zlomků a odpadu (viz tab. 4). V kolekci není přítomen žádný nástroj, což znemožňuje kulturní klasifikaci souboru, vzhledem k sídelní strategii je však nejpravděpodobnější datování lokality do EUP (Mlejnek 2006, 57–58). Mladopaleolitická stanice ve Vyškově-Kopaninách je první lokalitou z tohoto období objevenou na západních svazích Litenčické pahorkatiny.

Článek byl sepsán s podporou grantu GA ČR č. 404/09/H020, Moravskoslezská škola archeologických doktorských studií II.

● Ondřej Mlejnek

Literatura

Mlejnek, ●. 2006: *Srovnání polohy mladopaleolitických lokalit na Vyškovsku a na Brněnsku*. Rkp. Oborové práce z archeologie. Uloženo: ÚAM FF MU Brno.

Svoboda, J. A. 1994: *The Upper Palaeolithic Settlement of the Vyškov Gate, Regional Survey, 1988–1992*. *Památky archeologické* 85, 18–34.

Tab. 4: Vyškov. Typy debitaže a zastoupení surovin. Tab. 4: Types of debitage and raw material.

surovina	SGS	rohovec typu Troubký-Zdislavice	rohovec typu Krumlovský les	MJR	neurčitelné	celkem
čepel – blade	0	0	0	0	1	1
úštěp – flake	2	2	1	0	0	4
fragment	3	0	0	3	0	6
celkem – total	5	2	1	3	1	12

Summary

A new Paleolithic surface site was discovered in the cadastral territory of Vyškov in autumn 2007. The collection of Paleolithic stone artifacts found at the site consists of one blade fragment, five flakes and six other fragments. Five artifacts were made from erratic flint, two from Troubký-Zdislavice type chert, two from local hornstones and one from Krumlovský Les type chert. The raw material type of one burnt piece was not identified (see Tab. 4). There are no retouched tools in this collection so it was not possible to date this site more precisely. However, based on the settlement strategy model, it is probable that the site dates back to the EUP. The Vyškov-Kopaniny site is the first Upper Paleolithic locality discovered on the western slopes of the Litenčice Highlands.

Obr. 37: Žlutava. Mikročepel typu Dufour. Fig. 37: Žlutava. Dufour-type bladelet.

ŽLUTAVA (OKR. ZLÍN)

„Tresný“. Aurignacien. Sídliště. Povrchový průzkum.

Při povrchovém průzkumu z hlediska paleolitu perspektivních poloh (cf. koncepce sídelních strategií, Škrdla 2005) byla z prostoru severního okraje návrší Tresný získána nevýrazná kolekce nálezů, která náleží pravděpodobně aurignacien. Pro to svědčí nejen poloha lokality, ale i nález charakteristické mikročepelky typu Dufour (obr. 37). Nálezy byly vyzvednuty z obnažených sedimentů (nevětrané flyšové podloží) v úzkém koridoru lesní cesty (aktuální těžbou a svozem dřeva rozrušené), v rozsahu nadmořských výšek 158–162 m. Přibližný střed koncentrace nálezů je v okolí geografické souřadnice 49°12.835' N, 17°29.841' E (WGS-84), rozptyl nálezů má průměr 100 m.

Kolekce sestává ze 12 prokazatelných artefaktů z eratického silicitu a 6 dalších kusů z lokálních silicitů (rohovec typu Troubký/Zdislavice a blíže neurčený silicit), u kterých ovšem nelze artificialitu přesvědčivě prokázat, a nejsou proto zahrnuty v následujícím výčtu technologických kategorií. Technologicky jde o dvě čepelky a dva zlomky čepelky, tři recentně poškozené úštěpy, čtyři mikroúštěpky a již výše zmíněnou drobnou mikročepelku typu Dufour.

Východní svah návrší Tresný představuje obtížně přístupný, zalesněný a těžebními aktivitami zdevastovaný úsek v délce 2 km. V tomto prostoru ve 30. letech 20. století došlo v délce asi 200 m k masivnímu splavení pokrývných sedimentů firmou Bat'a. Vzhledem ke skuteč-

nosti, že původně bažinatý terén Otrokovice se po tomto zásahu zdvihl o 1–4 m, muselo být množství splavených sedimentů úctyhodné. Bohužel celá akce se pravděpodobně odehrála bez archeologického dohledu. Dnes můžeme pouze konstatovat, že i v nejvyšších partiích svahu se dochovaly spraše. Při obhlídce profilů jsme v nich ale žádné artefakty neobjevili, přestože vzdálenost nejbližšího obnaženého profilu od místa nálezů artefaktů dosahuje pouze přibližně 100 m.

Výzkum byl realizován za podpory grantového projektu GA AV ČR č. A800010801.

Petr Škrdla

Literatura

Škrdla, P. 2005: *The Upper Paleolithic on the Middle Course of the Morava River*. Dolnověstonické studie 13. Brno: AÚ AV ČR.

Summary

During a surface survey targeting areas with a potential for undiscovered Paleolithic sites as predicted by the settlement strategy model (cf. Škrdla 2005), Paleolithic artifacts were collected on a forest road disturbed by logging operations. The find spot is located on the northern margin of the Tresný Hill plateau, at an elevation of 158–162 m, and in a 50 m radius from the geographic coordinate 49°12.835' N, 17°29.841' E (WGS-84).